

Otázka: Plemena prasat a plemenářská práce v chovu prasat

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Baruu

Plemena prasat chovaná v ČR

Z pol. 19 století

Staročeský štětinač-klapouché

-z Anglie a Německa

Polovina se křížila se štětinačem

Do 1 světové války jsme neměli své vlastní plemeno

1927- tvoření bílého ušlechtilého

Po 2 světové válce- BU základní a nejrozšířenější plemeno

1950- importace různých plemen z Německa a Anglie

Kladl se důraz na kvalitu- Pn, Landrasa

1964- uznáno přeštické černostrakaté plemeno

Od 70 let importy plemen- Duroc, Hampshire, Belgická landrasa

1991- uznáno české výrazně masné

V současnosti se šlechtí 7 aktivních plemen a jedno se chová jako genová rezerva

- Mateřská plemena

České bílé ušlechtilé-naše plemeno

-tvorba začala v roce 1927- křížení štětinače s velkým bílým anglickým a německým ušlechtilým

-po válce se zušlechťovalo českou landrasou

-masné a nejrozšířenější

-popis-střední tělesný rámec

-poznávací znak. Vzpřímené ucho, bílá barva

-středně dlouhé nohy

-pevná konstituce

-velmi odolné stresu

-velmi dobrá reprodukce

-vynikající růstová schopnost

-dobrá konverze živin- množství přijatých živin

-dobrá kvalita masa

Česká landrasa-vznikla z dovážených landras na počátku 60 let 20 století

-k užitkovému šlechtění

-Popis-větší tělesný rámec

-klapouché plemeno

-bílé

-jemná a pevná kostra

- pevná konstituce

-odolné stresu

-dobrá reprodukce

-vysoká růstová schopnost

- b) otcovská plemena

Duroc- z USA, nejasný původ

-výrazně masný užitkový typ

-popis- střední až velký tělesný rámec

-pevná až tvrdá konstituce

-pevná kostra

-červená barva

-velmi dobrá růstová schopnost

-velmi dobrá konverze

-kvalitní maso- 2,5% intramuskulární tuk

- rané plemeno

-dobromyslé plemeno

Hampshire- pochází z Britského sedlovitého plemena

-popis-střední až větší tělesný rámec

-pevná konstituce a kostra

-ucho vzpřímené

-sedlovité zbarvení

-odolné stresu

-dobrá kvalita masa

-intenzivní růst, přijatelná konverze

-masný užitkový typ

-nižší porodní hmotnost 1-1,5kg

-nižší růstová schopnost

.hampshirský faktor- vada masa

Bílé otcovské- otcovská linie ČVU

-střední až velký tělesný rámec

-mohutnější kostra

-výrazně masný užitkový typ s mediální rýhou na hřbetě a kýtě

-dobrá růstová schopnost

České výrazně masné- národní plemeno

-vznik 1991

-vzniklo kombinacním křížením Duroca, Hampshire a Belgická landrasa

-popis- střední až větší tělesný rámec

-pevná kostra a končetiny

-ucho vzpřímené

-barva bílá, občas barevné skvrny

-výrazně masný užitkový typ

-velmi dobrá růstová schopnost a konverze

Pietrain- z Belgie

-uznáno v roce 1951

-popis- střední až větší tělesný rámec

-pevná a mohutná kostra

-ucho vzpřímené

-barva černobílá s nepravidelným rozmístěním skvrn

-supermasný užitkový typ

-mediální rýha na hřbetě

-výrazně osvalená kýta- prase se čtyřmi šunkami

-přiměřená růstová schopnost

-dobrá konverze

-nedostatky- náročné na chovatelské podmínky, vysoce citlivý na stres- PSE maso

Přeštické černostrakaté- chované jako genová rezerva

-uznáno v roce 1964

-hybridizační program- mateřské

-nemá stanovený chovný cíl

-Popis- střední tělesný rámec

-velmi pevná konstituce

-klapouché ucho

-černobílé- barva není stanovena

-odolný stresu

-sádelnomasný užitkový typ

-velmi dobrá kvalita masa

-sklony k tučnění

-vynikající reprodukce

-plemeno nenáročné

-odolné, přizpůsobivé

Chovný cíl

Pro populace zapsané v knize

Požadavky- mateřská plemena- vynikající reprodukční vlastnosti

- výborná růstová schopnost
- nízká konverze
- dobrá jatečná hodnota
- odolnost stresu
- adaptabilita- změny
- velký tělesný rámec
- pevná konstituce
- dobré zdraví
- vhodnost kanců k inseminaci
- velmi dobrý fundament- utváření a funkčnost končetin
- otcovská plemena- přiměřená reprodukce
- výborná růstová schopnost a nízká konverze
- výborná jatečná hodnota
- plná konstituce
- dobré zdraví
- střední až větší tělesný rámec
- velmi dobrý fundament
- vhodnost kanců k inseminaci

Plemenářská práce

Řídí se plemenářským zákonem

Odpovídá za ní chovatelský stav

Plemenářské programy-metoda plemenitby

-požadavky na rodiče

-genetický zisk

-odpovídá chovnému cíli

Metody plemenitby- čistokrevná plemenitba- šlechtitelský chov

-udržuje čistokrevná plemena

-liniová plemenitba občas i příbuzenská plemenitba

-křížení- rozmnožovací a užitkové chovy

-tvorba jatečných hybridů a jejich rodičů

-heteróza- heterózní efekt-lepší než rodiče

-největší u F1 generace- lepší užitkovost, více selat, lepší konverze, vyšší životaschopnost

Hybridizační program

Využívá heterózní efekt- produktem finální jateční hybridi

Dělí chovy do 3 skupin-šlechtitelské

-rozmnožovací

-užitkové (školní statek)

Šlechtitelský chov-slouží k udržování čistokrevných plemen a jejich zušlechťování

-čistokrevná zvířata

-čistokrevná metoda plemenitby

-ŠCH produkují pro rozmnožování

-a)nukleové- mateřská plemena

-b) otcovská plemena-produkují plemenní kanci pro užitkové chovy (čistokrevný X kříženci)

-c) rezervní- rezerva čistokrevných zvířat

Rozmnožovací chovy-jenom mateřská plemena

-druh plemenitby- kříženci

-prasnice ČBU X kanci ČL

ČBU X ČL= vzniklé F1 prasničky generace jdou do užitkového chovu, kanečci kastrace ne výkrm

Užitkový chov-metoda plemenitby kříženci

-čistokrevný kanec otcovského plemene nebo kříženec otcovského plemene

-Linie OP- OL 48 (BOxPn)

-OL 38 (D x Pn)

-OL 68 (Hx Pn)

-produktem UCH je 3 nebo 4 plemenný finální jatečný hybrid

Požadavky na jatečný prasata-počet odchovaných selat na prasnici a rok- 25 a více

-průměrný denní přírůstek v před výkrmu- 400g

-průměrný denní přírůstek ve výkrmu- 850g

-konverze 2-2,7kg

-podíl svaloviny z jatečně upraveného těla finálního hybrida 56-58%

-obsah intramuskulárního tuku- min 1.5%